

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
I SPOTKANIA OPŁATKOWEGO
STOWARZYSZENIA ABSOLWENTÓW I PRZYJACIÓŁ
WYDZIAŁU PRAWA KUL
ORAZ Z UROCZYSTOŚCI 75. ROCZNICY URODZIN
KSIĘDZA PROFESORA JÓZEFA KRUKOWSKIEGO
Lublin, 8 stycznia 2011 roku

Dnia 8 stycznia 2011 roku w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się konferencja naukowa i spotkanie opłatkowe Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL. Otwarcia konferencji dokonał ks. prof. dr hab. Józef Krukowski, przewodniczący Stowarzyszenia, który powitał wszystkich uczestników spotkania, a szczególnie: Stanisława Gogacza – senatora RP, Zbigniewa Wojciechowskiego – wiceprezydenta Miasta Lublin, prof. Mieczysława Sawczuka – przewodniczącego Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie oraz wszystkich przybyłych z Lublina i spoza Lublina. Następnie sesji naukowej przewodniczył ks. dr hab. Mirosław Sitarz, prof. KUL, wiceprzewodniczący Stowarzyszenia, który przedstawił program spotkania, powitał wszystkich zgromadzonych i poprosił prof. Krukowskiego o wygłoszenie referatu nt. *Nadzwyczajne uprawnienia Prymasa Stefana Wyszyńskiego w sytuacji zagrożenia ze strony reżimu komunistycznego*.

Na wstępie ks. prof. Krukowski zaznaczył, że wybór tematu referatu nie jest przypadkowy, ponieważ Prymas Polski Stefan kard. Wyszyński był absolwentem dwóch wydziałów KUL: Wydziału Prawa Kanonicznego i Wydziału Prawa i Nauk Społecznych, co sam wielokrotnie podkreślał. W 2011 roku mija również 30. rocznica śmierci Księdza Prymasa. Ksiądz Profesor przypomniał urzędy, jakie pełnił Stefan kard. Wyszyński, był mianowicie: arcybiskupem Gniezna i Warszawy, Prymasem Polski, Przewodniczącym Konferencji Episkopatu Polski, wcześniej również biskupem lubelskim. Prymas Wyszyński sprawował swoje funkcje w trudnych warunkach dla Kościoła i Ojczyzny ze względu na zagrożenie ze strony reżimu komunistycznego. W dowód uznania za zasługi, jakie poniósł dla dobra wspólnego, Kościoła i Narodu, nazwany został Prymasem Tysiąclecia oraz mężem stanu, chociaż nie sprawował żadnej funkcji państwowej. Następnie prelegent zaznaczył, że charakteryzując działalność kard. Wyszyńskiego podkreśla się, że sprawował nadzwyczajne uprawnienia *facultates speciales*, a nawet *specialissime*, jakie otrzymał od papieża Piusa XII, podobnie jak jego poprzednik kard. August Hlond, oraz zauważył, że analizując jego działalność publiczną, należy uwzględnić trzy kategorie jego uprawnień nadzwyczajnych. Do pierwszej kategorii należy zaliczyć uprawnienia nadzwyczajne *facultates speciales* w zakresie czysto kościelnym, które otrzymał od papieża dla realizacji misji Kościoła w zakresie nauczania, uświęcania i pasterzowania w warunkach zagrożenia ze strony

reżimu komunistycznego, gdy utrudniona była łączność ze Stolicą Apostolską. Do drugiej kategorii zalicza się uprawnienia nadzwyczajne dotyczące normalizacji stosunków między państwem i Kościołem w Polsce w nowych warunkach politycznych po zakończeniu II wojny światowej. Do trzeciej kategorii należy zaliczyć uprawnienia Prymasa Polski, które dotyczyły obrony tożsamości i suwerenności kulturowej i duchowej Narodu w warunkach zagrożenia ze strony władz komunistycznych, dążących do zmiany jego tożsamości. Te trzecie uprawnienia Ksiądz Prymas przypisywał sobie ze względu na głębokie zrozumienie misji Kościoła w Polsce, zarówno w przeszłości, teraźniejszości, jak i w przyszłości, oraz ze względu na więź kulturową między Kościołem i Narodem. Ks. prof. Krukowski zauważył, że te trzy uprawnienia nakładają się na siebie i trudno je od siebie oddzielić.

Po zakończeniu referatu ks. prof. Sitarz otworzył dyskusję, w której poruszono następujące kwestie: 1. posiadania przez Prymasa Polski uprawnień legata papieskiego; 2. podstawy przejęcia dóbr kościelnych przez władze komunistyczne i funkcjonowania komisji majątkowej; 3. istnienia w Polsce trybunału III instancji w okresie komunizmu i kwestii przesyłania spraw do Roty Rzymskiej – jako trybunału III instancji.

Po dyskusji ks. prof. Sitarz zamknął konferencję naukową i rozpoczął część uroczystą spotkania. Jako pierwszy głos zabrał Zbigniew Wojciechowski – wiceprezydent miasta Lublina, który podziękował członkom Stowarzyszenia, a szczególnie ks. dziekanowi Józefowi Krukowskiemu za życzliwość i pomoc oraz poparcie w czasie wyborów. Poinformował również, że prezydent miasta Lublina przyznał ks. prof. Krukowskiemu Medal za Zasługi. Następnie wiceprezydent Lublina przypomniał życiorys Księdza Profesora, jego postawę w okresie komunizmu, starania o reaktywację Wydziału Prawa na KUL. Zaznaczył również, że Jubilat jest wybitnym wykładowcą i profesorem. Prowadził wykłady w wielu zagranicznych (w Ameryce Północnej i Południowej oraz w Europie) i polskich ośrodkach naukowych. Był ekspertem Sejmowej Komisji Nadzwyczajnej ds. Rozpatrzenia Projektu Ustawy o ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską oraz Przedstawicielem Konferencji Episkopatu Polski w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego. Jest założycielem i od 1991 roku prezesem Stowarzyszenia Kanonistów Polskich oraz od 2006 roku przewodniczącym Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL. Z nominacji Biskupa Rzymu jest od 1985 roku konsultorem Papieskiej Rady Tekstów Prawnych. Pod kierunkiem ks. prof. Krukowskiego powstało ponad 200 prac magisterskich i 50 rozpraw doktorskich, a spod opieki naukowej wyszli również profesorowie. Następnie wiceprezydent Lublina przytoczył fragment z uzasadnienia wniosku o przyznanie medalu, który całościowo obrazuje działalność ks. prof. Krukowskiego: „Szczególnym atrybutem osobowości Księdza Profesora, który przejawia się w całej pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i publicystycznej, jest ukierunkowanie aksjologiczne oparte na założeniu, iż prawo stanowione ma służyć osiągnięciu podstawowych wartości ludzkich i chrześcijańskich decydujących o tożsamości kultury europejskiej”. Na zakończenie prezydent Wojciechowski odczytał list gratulacyjny Krzysztofa Żuka – prezydenta miasta Lublina i wręczył Medal Prezydenta Miasta Lublina za Zasługi wniesione dla Miasta, pracę na rzecz lubelskiej

nauki i zaangażowanie w działania służące publicznemu dobru wspólnemu. Następnie odśpiewano uroczyste *Sto lat* na cześć Jubilata.

Jako kolejny przemawiał prof. Mieczysław Sawczuk, który odczytał list gratulacyjny prof. Jana Glińskiego – prezesa PAN Oddział w Lublinie. Prof. Gliński w liście wyraził uznanie dla pracy Ks. prof. J. Krukowskiego w płaszczyźnie naukowej, duszpasterskiej i organizacyjnej. Prof. Sawczuk dodał, że Komisja Prawnicza PAN Oddział w Lublinie, która łączy Wydział Prawa KUL i UMCS, jest dziełem głównie prof. Krukowskiego. Zauważył, że owoce pracy tej Komisji już są widoczne. Ks. prof. Krukowski jest również jednym z głównych inicjatorów współpracy nawiązanej ze środowiskiem naukowym w Trewirze.

Następnie głos zabrał pan Stanisław Gogacz – senator RP, który pogratulował ks. prof. J. Krukowskiemu jubileuszu 75. rocznicy urodzin oraz Medalu Prezydenta Miasta Lublina. Jak zauważył, radość z tego faktu jest wspólna wszystkim obecnym. Zaznaczył, że spotkanie wpisuje się w pewną ciągłość i tradycję związaną z Wydziałem Prawa KUL. Dodał, że w okresie, w którym sam odbywał studia na KUL-u, rozpoczął się proces reaktywacji Wydziału Prawa. Studenci musieli znać oba Kodeksy Prawa Kanonicznego: ten, który obowiązywał, i ten, który wchodził w życie, oraz przedmioty z prawa świeckiego. Pan Senator podkreślił, że już wtedy Ksiądz Profesor mówił do ówczesnych studentów, że są kadrami dla Polski, gdy komunizmu już nie będzie. Postawienie już wtedy takiej tezy wynikało zarówno z wielkiej wiary ks. prof. Krukowskiego, jak i przekonania wyprowadzonego z obserwacji świata, z dociekań, z badań naukowych. W drodze analogii dziś zadanie wprowadzania aksjologii katolickiej, chrześcijańskiej do Europy również stoi przed nami.

W odpowiedzi Ksiądz Profesor żartobliwie zauważył, że dowiedział się dziś, że ma 75 lat. Dodał, że czas biegnie szybko, ale psychologiczny czas zatrzymał się w miejscu. W Jego ujęciu wiele się wydarzyło od okresu dzieciństwa, które przypadło na okres II RP, przez II wojnę światową po czasy powojenne (wycofywanie wojsk niemieckich i wkroczenie żołnierzy sowieckich było zamianą jednej niewoli na drugą). Przypomniał również wezwanie Stefana kard. Wyszyńskiego, aby prawo wróciło na Katolicki Uniwersytet Lubelski w pełnym wymiarze. Program reaktywacji Wydziału Prawa w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ks. prof. Krukowski przedstawił ks. rektorowi Mieczysławowi Krąpcowi, który zdecydowanie poparł ten projekt. Ksiądz Profesor zaznaczył, że zawsze zależało mu na pozostawieniu czegoś dobrego w środowiskach, w których pracował. Starał się, aby prawo było ukierunkowane aksjologicznie. Obecnie z ubolewaniem obserwuje, że traci się ten aspekt. Wezwał wszystkich zebranych do podtrzymywania i propagowania wartości w środowisku Uniwersytetu. Kończąc swoje wystąpienie, Ksiądz Profesor podziękował wszystkim za spotkanie, wyrazy uznania za dokonaną pracę i życzenia. Dodał, że o sobie może powiedzieć: „Sługą nieużytecznym jestem; wykonałem to, co powinienem wykonać (por. Łk 17, 10), i starałem się to realizować”.

Następnie ks. prof. Sitarz zapowiedział kolejny punkt programu, którym było dzielenie się opłatkiem. Na wstępie złożył wszystkim obecnym życzenia z okazji Bożego Narodzenia. Przytoczył też treść życzeń, które przysłał bp Antoni Dzieńmianko z Białorusi: „Koniec roku kalendarzowego i początek Nowego Roku związany jest z podsumowaniem zrealizowanych zamierzeń, układaniem nowych zadań na

najbliższą przyszłość. Od tego zależy w wielu przypadkach, jak sądzimy, powodzenie w życiu, ale Bóg względem nas ma swoje plany. «Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne» (J 3, 16)”. Bóg stał się człowiekiem dla naszego zbawienia, dla naszego dobra. Nasze życie jest również w planach Opatrzności Bożej, i na każdy dzień nieznanego nam jeszcze 2011 r. życzył błogosławieństwa Bożej Dzieciny w każdej dobrej sprawie i aby nasze plany zmieściły się w planach dobrego Boga. Następnie odśpiewano kolędę *Wśród nocnej ciszy*, a po odczytaniu Ewangelii św. Łukasza o Narodzeniu Pańskim wszyscy zgromadzeni podzielili się opłatkiem.

Mariola Lewicka

Katedra Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL